

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет української філології
Кафедра української мови імені професора К. Ф. Шульжука

*До 75-річчя
доктора філологічних наук,
професора К. Ф. Шульжука*

ЛІНГВІСТИЧНІ СТУДІЇ МОЛОДИХ ДОСЛІДНИКІВ

**Збірник наукових праць
учасників V Міжнародних наукових читань
«Лінгвістичні студії молодих дослідників»,
присвячених пам'яті професора К. Ф. Шульжука
(Рівне, 21 травня 2015 р.)**

Випуск 6

Рівне – 2015

УДК: 81.161.2
ББК: 81.2 Укр.
Л 59

*Затверджено до друку вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету
(протокол № 8 від 27 березня 2015 року)*

Рецензенти:

Мойсієнко В. М., доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри української мови (Житомирський державний університет імені Івана Франка);

Лещенко Г. П., кандидат педагогічних наук, професор кафедри української мови та методик викладання (Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука).

Редакційна колегія:

Вокальчук Г. М., доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри української мови імені професора К. Ф. Шульжука Рівненського державного гуманітарного університету – головний редактор;

Гаврилюк Н. В., кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови імені професора К. Ф. Шульжука Рівненського державного гуманітарного університету – заступник головного редактора;

Щербачук Н. П., кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови імені професора К. Ф. Шульжука Рівненського державного гуманітарного університету – заступник головного редактора;

Архангельська А. М., доктор філологічних наук, професор кафедри славістики Університету імені Ф. Палацького в Оломоуці (Чеська Республіка);

Тищенко О. В., доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри порівняльного і загального мовознавства Рівненського державного гуманітарного університету;

Хом'як І. М., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри української мови і літератури Національного університету «Острозька академія»;

Богдан С. К., кандидат філологічних наук, професор, завідувач кафедри історії та культури української мови Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки;

Кірілкова Н. В., кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови імені професора К. Ф. Шульжука Рівненського державного гуманітарного університету;

Кузьмич О. О., кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови імені професора К. Ф. Шульжука Рівненського державного гуманітарного університету;

Мединська Н. М., кандидат філологічних наук, професор, завідувач кафедри української мови та методик викладання Міжнародного економіко-гуманітарного університету імені академіка Степана Дем'янчука;

Степанова О. І., кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови імені професора К. Ф. Шульжука Рівненського державного гуманітарного університету;

Шкарбан Т. М., кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови імені професора К. Ф. Шульжука Рівненського державного гуманітарного університету;

Шульжук Н. В., кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри методики викладання та культури української мови Рівненського державного гуманітарного університету;

Адах Н. А., кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови імені професора К. Ф. Шульжука Рівненського державного гуманітарного університету;

Ричагівська Ю. Є., кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови імені професора К. Ф. Шульжука Рівненського державного гуманітарного університету;

Максимчук В. В., кандидат філологічних наук, викладач кафедри української мови і літератури Національного університету «Острозька академія»;

Семенюк О. В., аспірантка кафедри української мови імені професора К. Ф. Шульжука Рівненського державного гуманітарного університету;

Ліпкевич О. Б., аспірантка кафедри української мови імені професора К. Ф. Шульжука Рівненського державного гуманітарного університету.

Л 59

Лінгвістичні студії молодих дослідників: Збірник наукових праць учасників V Міжнародних наукових читань «Лінгвістичні студії молодих дослідників», присвячених пам'яті професора К. Ф. Шульжука (Рівне, 21 травня 2015 р.). – Рівне : РДГУ. – Вип. 6. – 2015. – 130 с.

До збірника увійшли статті студентів і магістрантів, аспірантів, кандидатів і докторів філологічних наук – учасників V Міжнародних наукових читань «Лінгвістичні студії молодих дослідників», присвячених пам'яті професора К. Ф. Шульжука (Рівне, Рівненський державний гуманітарний університет; 21 травня 2015 р.). У працях розглянуто актуальні питання сучасної української мови, історії української мови, лінгво- й ідіостилюстики, неології, культури мови.

Для викладачів, аспірантів, студентів-філологів.

Адреса редколегії: кафедра української мови імені професора К. Ф. Шульжука Рівненського державного гуманітарного університету, вул. Остафова, 31, м. Рівне, 33000.

ISBN 978-966-2254-33-4

© Автори статей, 2015

Метелюк Ірина

(Науковий керівник – Вокальчук Г. М., доктор філологічних наук, професор)

АВТОРСЬКІ ЕМОТИВИ З СЕМАНТИКОЮ ПОЗИТИВНОГО РЕАГУВАННЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПОЕЗІЇ ХХ СТОРІЧЧЯ

У статті здійснено спробу аналізу найбільш репрезентативних груп індивідуально-авторських номінацій на позначення почуттів та емоцій із позитивною конотацією, зафіксованих в українській поезії ХХ ст., встановлено семантичні особливості неологізмів-емотивів.

Ключові слова: авторський лексичний новотвір, лексична інновація, okazionale слово, лексико-семантична група, найменування емоцій та почуттів, позитивне та негативне реагування, семантика, лексема, юстапозит, українська поезія ХХ ст.

This article analyzes the most representative groups of emotional colored literary lexical innovations with positive connotation in the semantic that are fixed in Ukrainian poetry of the 20th century, sets semantic features of emotional neologisms.

Key Words: author's lexical new-formation, lexical innovation, occasional word, lexical and semantic group, feelings and emotions of a positive and negative response, semantics, lexeme, word compositions, Ukrainian poetry of the 20th century.

Кожен поет сприймає навколишній світ у своїй неповторній красі, особливість якої відтворюється в мові поетичних творів. Слово необхідне митцю для того, щоб виражати свої думки та почуття. Емоційні елементи поезії впливають на розум і серце там, де раціональні засоби не можуть зреалізувати естетичні потреби людини. Слово в поезії здебільшого має більше семантичне та емоційне навантаження, ніж, наприклад, у прозі [12, с. 159].

Мова – це глибоке джерело художньо-естетичних цінностей, духовності нації. Постійно перебуваючи в русі, мова змінюється в просторі й часі, виконуючи низку функцій, однією з яких є поетична (естетична), що полягає у використанні образних засобів для впливу на читача. На думку мовознавців, ця функція тісно пов'язана ще з однією – емотивною (від лат. *emotum* – збуджувати, хвилювати), яка сприяє вираженню почуттів, емоцій, переживань автора тощо. Поетична мова наснажена авторською емоційністю, їй притаманна естетика висловлювання. Відповідно це зумовлює появу в художньому тексті різноманітних мовних інновацій, зокрема авторських лексичних новотворів (далі – АЛН) [1, с. 31].

Особливості та способи вираження емоцій та почуттів обирались предметом дослідження багатьох учених, як-от: В. Ю. Апресяна, Ю. Д. Апресяна, Н. Д. Арутюнової, А. І. Бондаренко, І. О. Голубовської, А. Д. Григор'євої, І. Б. Левонтіна, Л. А. Лисиченко, Л. І. Ніколаєнко, О. М. Покровської, В. М. Русанівського, П. О. Селігей, Л. І. Шахової, Т. Б. Шевчук та ін. Незважаючи на важливість емоційних чинників у формуванні поетичного тексту, ця галузь мовознавчих досліджень залишається мало вивченою.

Відтак **метою** пропонованої статті є аналіз семантичних особливостей АЛН, що входять до найбільш репрезентативних груп емоційно забарвлених інновацій із позитивною конотацією, засвідчених в українській поезії ХХ сторіччя.

Матеріалом дослідження слугували реєстри словників авторської неологічної лексики [1, с. 52 – 135]; [2, с. 94 – 507]; [3, с. 138 – 169]; [5, с. 60 – 214]; [6, с. 181 – 263]; [7, с. 65 – 188]; [8]; [12, с. 181 – 328].

У поетичному лексиконі ХХ сторіччя АЛН на позначення емоцій та почуттів є однією з найчастотніших тематичних груп номінативних одиниць. Вони характеризуються семантичним різноманіттям, що спричинено потребою адекватної вербалізації найтонших порухів людської душі.

АЛН лексико-семантичної групи (далі – ЛСГ) «Емоцій та почуття позитивного реагування» мотивовані узуальними словами: *радість, щастя, кохання, любов, веселість, ніжність, спокій, щедрість, щирість*.

Одним із центральних найменувань у цій ЛСГ є АЛН із інтегрувальною семою 'радість', що тлумачиться як почуття задоволення, втіхи, приємності [11, т. 8, с. 436]. До ЛСГ належать найменування, із-поміж яких виокремлено індивідуально-авторські новотвори, які у своєму складі поєднують протилежні за значенням лексеми: *радість-біда* (І. Павлюк); *радісно-печальний* (М. Рильський); *радісно-сумний* (Л. Пшенична); *радісно-тривожний* (П. Тичина); *скорбно-*

радісний (В. Барка). Семантичне протиставлення компонентів АЛН базується на контекстуальній полярності найменувань, які входять до складу номінації, та побудоване на антитезі, що реалізується відповідними семами.

Широко представлені в українському поетичному тексті ХХ сторіччя й АЛН на позначення почуття *щастя* (стан цілковитого задоволення життям, відчуття глибокого вдоволення та безмежної радості, яких зазнає хто-небудь) [11, т. 11, с. 573]. Більшість АЛН цієї ЛСГ є юкстапозитами, які поділяються на такі типи: а) означувально-означувані утворення, де стрижневе слово (назва почуття) перебуває в препозиції: *щастя-кубельце* (С. Черкасенко), *щастя-боротьба* (І. Світличний), *щастя-коханнечко* (С. Черкасенко); *щастя-урожай* (М. Рильський); та б) означувано-означувальні утворення, де інтегрувальна сема 'щастя' перебуває в постпозиції, характеризуючи стрижневе слово: *казка-щастя* (Д. Загуд); *сонце-щастя* (С. Черкасенко). Такі складені найменування активно вживаються в поетичному мовленні й характеризують денотат конкретніше, аніж однослівні номінації.

У процесі творення АЛН компонент *щастя* іноді поєднується з назвами негативного реагування, напр.: *щастя-нещастя* (П. Тичина); *щастя-страждання* (С. Йовенко); *щастя-горе* (Б. Боровець). Індивідуально-авторські неологізми цієї ЛСГ слугують для передачі душевних переживань ліричного героя. Вони дають можливість образно, відповідно до художнього задуму, передавати різноманітні відтінки явищ, понять, подій у творі.

Високе моральне почуття любові та кохання, що виявляється в стійкому позитивному емоційному ставленні людини до когось чи чогось, знайшло своє мовне вираження в поетичній спадщині ХХ сторіччя. У цій ЛСГ найпродуктивнішим є клас субстантивних юкстапозитів:

- *А чи книжку візьмеш, / де вогонем-коханням / Спалено надії...* (П. Тичина). Автор описує руйнівну силу почуття кохання, що потрапляє в полон стихії вогню і гине.

- *...цю жінку я люблю. І цю любов-лелеку / не радістю вкриваю, а плачем.* (М. Вінграновський). Цей АЛН допомагає відчути душевне піднесення і водночас минушість цього стану, а зіставлення любові з лелекою символізує вірність.

- *Та не піднось же розпалений віхоть / До мого серця – любов-первоцвіт.* (В. Еллан-Блакитний). *Зазеленіли давні гори, / Явивши людям цвіт-любов.* (О. Ющенко). Такі АЛН відображають зародження і розквіт почуття любові, яке уподібнюється до цвітіння квітів.

- *Вібриє у повітрі вчора, / Де різнобарвно відцвіли / Любов-ненависть, *щастя-горе...* (В. Вербич). Цей АЛН відображає амбівалентність почуттів – складного суперечливого емоційного стану людини, у якому поєднані два емоційні переживання, зумовлені двоїстим (одночасно позитивним і негативним) ставленням до іншої людини, предмета чи явища [10, с. 19]. Унаслідок цього з'являється, так би мовити, оксиморонна номінація.*

Особливої уваги заслуговує інновація *любіль*, використана автором для позначення особливого психоемоційного стану закоханості людини, який ліричний герой сприймає як поєднання любові й болю: *Тиждень назад – вчора / І сьогодні – кохання біль / І сьогодні – передчуття / Завтрього тижня любіль.* (М. Семенко). Авторський новотвір утворений способом контамінації – міжслівним накладанням, суть якої полягає в тім, що на кінець основи першого слова (в даному випадку усіченої іменникової основи *люб-ов*) накладається інше (*біль*). Так, підвищена експресивність оказіонального слова *любіль* тут є результатом не тільки зведення в одну лексичну одиницю двох значень, а й наслідком появи в слові каламбуру [4, с. 84]. Такі індивідуально-авторські новотвори використовуються у поетичному дискурсі з художньо-виражальною метою і виконують естетичну функцію. Окрім того, АЛН використано в назві книги нарисів про жіночу долю рівненської журналістки Н. Мініч «Любиль», у передмові якої вказано на запозичення назви з поетичного лексикону М. Семенка [1, с. 268].

Інтегрувальні семи 'ніжність' (тепле почуття, ласкавість, сердечність у ставленні до когось-небудь) [11, т. 5, с. 421] та 'веселість' (тривалий стан душі, що може бути викликаний передчуттям чогось приємного, що може трапитися) [13, с. 102] наявні в семантичній структурі частини прикметникових композитів, напр.: *веселобровий*: *Чи квітка, чи голубка. / Така дурна. Веселоброва.* (П. Тичина); *веселоокий*: *Незле мені тут в сивому гурті / Цих чеснорукх, цих веселооких. / Дух батька чуйно причаївсь в куті, / Як сивий вітер у сухих осоках.* (І. Драч); *ніжногубий*: *...Із-за полинних гірких снопів / Лоша він кликав – принца ніжногубого.* (І. Драч); *ніжноокий*: *Чи ти ж прилинеш, ніжноока, / В мої світанки замалі, / Як синя крапля одинока / На голубиному крилі?* (А. Малишко); *ніжнорукий*: *Жінко ніжнорука, – ні, / я ждучи лише крапельки добра в ці дні.* (В. Барка). Поява таких АЛН зумовлена екстралінгвальними чинниками: органи

відчуттів (у наведених прикладах очі), через які відбувається процес пізнання навколишнього світу, і ті органи, за допомогою яких здійснюються найрізноманітніші дії і процеси (первинним і універсальним органом праці зокрема є рука), відіграють виняткову роль у житті людини і нерідко співвідносяться з певними емоційними станами, характеризують зовнішність людини або вказують на особливості характеру; **весело-літній**: ...*Без поглядів очі. / Весняно-лукаві. / Осінньо-похмурі. / Весело-літні.* (Г. Чубай). Поява такого АЛН зумовлена тим, що образи природи є алегоріями – відповідниками емоційних станів поета.

У поетичному лексиконі ХХ сторіччя зафіксовано велику кількість оказіональних слів на позначення почуття щедрості. Найбільше засвідчено індивідуально-авторських прикметникових новотворів, напр.: **врожайно-щедрий**: *Зайду туди, де знав колись і голод, / й пізнав життя врожайно-щедру втіху.* (А. Таран); **щедробагатий**: *О солнцем п'яна кров, / Важка, щедробагата й невидюча!* (Є. Маланюк) **щедродайний**: *Камені ці посклала не ти, / Щедродайна природо!* (М. Бажан); **щедро-вічний**: *Тривога, як дорога, щедро-вічна...* (М. Сингаївський). Такі АЛН виконують номінативно-оцінну функцію, яка полягає не лише в найменуванні того, що в мові не має однослівного позначення, а й у відзеркаленні найсуттєвіших позитивних або негативних характеристик зображуваного.

Нерідко додаткову конотацію в АЛН вносить компонент на позначення кольору, що допомагає письменникам створити певний емоційний настрій, виразити свої почуття, вказати на своєрідність творчості. Так, в українській поезії ХХ сторіччя неолексеми з компонентом *рожев(о)-*, окрім кольоропозначення, сполучаються з іншими словами та мають виразну позитивно-оцінну семантику, а також уживаються у значенні «нічим не затьмарений; радісний; з радісними сподіваннями» [9, т. 3, с. 140]. Напр.: *І ластівок, що день серпневий / Мандрівно краяли крильми, / І вечір радісно-рожевий / З напівзнайомими людьми.* (М. Рильський).

Оригінальністю форми, глибиною змісту відзначається трикомпонентний новотвір *усміхнено-рожево-ясний*, який А. Казка утворив сполученням назв кольору і емоційного стану на позначення ознаки подиху вітру: *Злегесенька іноді диха вітерець весняний: / (Во)істину це подих уст усміхнено-рожево-ясних немовляти* (Великдень, 1924). Такі новотвори презентують талант та бажання експериментувати, чуття й великий художній смак авторів.

Оказіональне словотворення ХХ сторіччя відзначається семантичним розмаїттям та багатством позитивно-оцінних конотацій. Упродовж цього періоду для індивідуально-авторської номінації характерне вживання прикметникових композитів на позначення емоцій та почуттів, між компонентами яких наявні антонімічні відношення для створення контрасту висловлювання. Окрім цього, зафіксовано емотиви-кольороназви, що свідчить про плідні пошуки поетами нових виражальних засобів. Виразною стильовою ознакою поетичних текстів також є активне вживання складених найменувань із характерними означуваними компонентами, що можуть бути як препозитивними, так і постпозитивними. Отже, індивідуально-авторські емотиви – складний і цікавий пласт АЛН, який вимагає багатовекторних досліджень.

Література:

1. Адах Н. А. Словник авторських лексичних новотворів Василя Барки / Н. А. Адах; за ред. Г. М. Вокальчук // Авторські лексичні новотвори Василя Барки: (семантико-дериваційний та лексикографічний аспекти). – Рівне : Видавництво Олега Зеня, 2007. – с. 136.
2. Вокальчук Г. М. Короткий словник авторських неологізмів в українській поезії ХХ століття / Г. М. Вокальчук // Авторський неологізм в українській поезії в ХХ століття (лексикографічний аспект) за ред. А. П. Грищенка : [монографія]. – Рівне : Науково-видавничий центр «Перспектива», 2004. – С. 94 – 507.
3. Вокальчук Г. М. Короткий словник неологічної лексики Ліни Костенко і Миколи Вінграновського / Г. М. Вокальчук // Словотворчість шістдесятників : [зб. наук. праць]; відп. ред. Г. М. Вокальчук. – Острог : Вид-во НаУ «Острозька академія», 2010. – С. 138 – 169. (Лексикографічна серія «Українська індивідуально-авторська неографія»; вип. 4).
4. Воронин С. В. Пограничные явления словообразования и фонетики (Образование гаплогогических слов-слитков и композитов) / С. В. Воронин // Филологические науки. – 1968. – № 1. – с. 82 – 85.
5. Гаврилюк Н. В. Словник авторських лексичних новотворів київських неокласиків / Н. В. Гаврилюк // Київські неокласики : словотворчість : відп. ред. Г. М. Вокальчук. – Острог : Видавництво НаУ «Острозька академія», 2009. – С. 60 – 214. (Лексикографічна серія «Українська індивідуально-авторська неографія»; вип. 2).

6. Кирилюк О. В. Словник авторських лексичних новотворів Павла Тичини / О. В. Кирилюк; за ред. С. Я. Єрмоленко, Г. М. Вокальчук // Мовотворчість Павла Тичини у дзеркалі третього тисячоліття : [збірник наукових праць; відп. ред. Г. М. Вокальчук]. – Острого : Національний університет «Острозька академія», 2011. – С. 181 – 263. (Лексикографічна серія «Українська індивідуально-авторська неографія» ; вип. 5).
7. Максимчук В. В. Короткий словник авторських лексичних новотворів поетів Рівненщини / В. В. Максимчук // Проблеми й перспективи авторської лексикографії. «Регіональний» словник поетичних неолексем (Рівненщина); відп. ред. Г. М. Вокальчук. – Острого : Вид-во НаУ «Острозька академія», 2008. – С. 65 – 188. (Лексикографічна серія «Українська індивідуально-авторська неографія»; вип. 1).
8. Максимчук Г. Словник авторських лексичних новотворів І. Павлюка (рукопис) / за ред. Г. М. Вокальчук / Г. Максимчук. – Острого, 2013.
9. Новий тлумачний словник української мови : [у 4 т.]. – К. : Аконіт, 2001.
10. Психологічна енциклопедія / Авт.-упоряд. О. М. Степанов. – К. : Академвидав, 2006. – 424 с. (Енциклопедія ерудита).
11. Словник української мови : [в 11 т.]. – К. : Наукова думка, 1970 – 1980.
12. Тимочко О. Б. Загальний словник авторських лексичних новотворів поетів-дисидентів 60-70-х років ХХ століття (на матеріалі поезії В. Стуса, І. Калинця, І. Світличного та Г. Чубая). / О. Б. Тимочко // Словотворчість щістедисятників : [зб. наук. праць]; відп. ред. Г. М. Вокальчук. – Острого : Вид-во НаУ «Острозька академія», 2010. – С. 181 – 328. (Лексикографічна серія «Українська індивідуально-авторська неографія»; вип. 4).
13. Трофімов Ю. Л. Психологія : [підручник] / Ю. Л. Трофімов, П. А. Гончарук та ін. – К. : Либідь, 2001. – 560 с.

ЗМІСТ

Вокальчук Галина

«...МОЄ СЛОВО ТИХО-СУМНЕ, БОГОБОЯЗЛИВЕ, ЗГАДАЄТЬСЯ...»

(ПРО ЛІНГВОШЕВЧЕНКОЗНАВЧИЙ ПРОЕКТ НАУКОВЦІВ РІВНОГО І ЖИТОМИРА)3

РОЗДІЛ I

ЛЕКСИКОЛОГІЯ. ТЕРМІНОЗНАВСТВО

Архангельська Алла

ДЕЩИЦЯ ПРО СВИНЮ І СВИНСТВО У ЛІНГВОКУЛЬТУРНОМУ КОНТЕКСТІ6

Капріян Зоряна

ФУНКЦІЇ СЛЕНГОВИХ ОДИНИЦЬ У РОМАНІ МАКСА КІДРУКА «НАВІЖЕНІ В МЕКСИЦІ»10

Ляшевич Ірина

ОСНОВНІ КОМУНІКАТИВНІ ТА СТИЛІСТИЧНІ ЗАСОБИ ВИРАЖЕННЯ ВВІЧЛИВОСТІ

(НА МАТЕРІАЛІ ЕПІСТОЛЯРНОГО ЖАНРУ).....12

Петрович Олена

СТРУКТУРНО-ТИПОЛОГІЧНА І СЛОВОТВІРНО-МОТИВАЦІЙНА СПЕЦИФІКА

УКРАЇНСЬКОЇ БІОЛОГІЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ15

Ханас Іванна

ФУНКЦІОНУВАННЯ СЕМАНТИЧНИХ СИНОНІМІВ У ТВОРЧОМУ ДОРОБКУ ВАСИЛЯ СИМОНЕНКА.....18

РОЗДІЛ II

ІНДИВІДУАЛЬНО-АВТОРСЬКА НЕОЛОГІЯ

Вокальчук Євген, Брикса Анастасія

ОСОБЛИВОСТІ ІНДИВІДУАЛЬНО-АВТОРСЬКОЇ ДІЕСЛІВНОЇ НОМІНАЦІЇ

В УКРАЇНСЬКІЙ ПОЕЗІЇ ХХ СТОРІЧЧЯ21

Гайдук Оксана

ТЕКСТОТВІРНІ ФУНКЦІЇ АВТОРСЬКИХ ЛЕКСИЧНИХ НОВОТВОРІВ

(НА МАТЕРІАЛІ ПОЕЗІЇ В. ПОЛІЩУКА)24

Жук Іванна

НОВОТВОРИ ЧОРНОБИЛЬСЬКОЇ ТЕМАТИКИ: ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНА ГРУПА «БІЛЬ»27

Максимчук Віталій

СЛОВОТВІРЧІСТЬ ПОЕТІВ РІВНЕНЩИНИ В КОНТЕКСТІ ІНДИВІДУАЛЬНО-АВТОРСЬКОЇ

НОМІНАЦІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ПОЕЗІЇ ХХ СТОРІЧЧЯ: ЧАСТОТНИЙ АНАЛІЗ30

Максимчук Галина

ІНДИВІДУАЛЬНО-АВТОРСЬКІ ПРЕДИКАТИВИ В ЛЕКСИКОНІ ІГОРЯ ПАВЛЮКА35

Маркевич Леся

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ІНДИВІДУАЛЬНО-АВТОРСЬКОЇ НОМІНАЦІЇ

В ПОЕЗІЇ ДМИТРА БІЛОУСА38

Метелюк Ірина

АВТОРСЬКІ ЕМОТИВИ З СЕМАНТИКОЮ ПОЗИТИВНОГО РЕАГУВАННЯ

В УКРАЇНСЬКІЙ ПОЕЗІЇ ХХ СТОРІЧЧЯ41

Радько Оксана

ЛІНГВІСТИЧНА ПРИРОДА ІНДИВІДУАЛЬНО-АВТОРСЬКИХ ПРИКМЕТНИКІВ

В УКРАЇНСЬКІЙ ПОЕЗІЇ ХХ–ХХІ СТОРІЧЧЯ45

Семенюк (Кирилюк) Ольга

ФОЛЬКЛОРНЕ ПОХОДЖЕННЯ СКЛАДЕНИХ НАЙМЕНУВАНЬ В УКРАЇНСЬКІЙ ПОЕЗІЇ

ХХ СТОРІЧЧЯ.....50

Трофимюк Єлизавета

ІНДИВІДУАЛЬНО-АВТОРСЬКІ НОВОТВОРИ В ПОЕЗІЇ ОЛЬГИ СЛОНЬОВСЬКОЇ54

Усач Марія ПРОДУКТИВНІ СПОСОБИ ТВОРЕННЯ ІНДИВІДУАЛЬНО-АВТОРСЬКИХ НОМІНАЦІЙ В УКРАЇНСЬКІЙ ЕРОТИЧНІЙ ПОЕЗІЇ.....	56
---	----

Хоменко Анна АВТОРСЬКІ НОМІНАЦІЇ КОСМІЧНИХ ОБ'ЄКТІВ У ПОЕЗІЇ ХХ СТОРІЧЧЯ	58
--	----

РОЗДІЛ ІІІ ФРАЗЕОЛОГІЯ

Дячук Іванна ФУНКЦІОНУВАННЯ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ НА СТОРІНКАХ СУЧАСНИХ УКРАЇНСЬКИХ ГАЗЕТ	61
--	----

Преварська Олена ОСОБЛИВОСТІ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ З ЛОКАТИВНИМ КОМПОНЕНТОМ В УКРАЇНСЬКІЙ ТА АНГЛІЙСЬКІЙ МОВАХ	63
--	----

Стафійчук Ірина СПОСОБИ ВИРАЖЕННЯ БАГАТОЗНАЧНОСТІ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ З КОЛЬОРОВИМ КОМПОНЕНТОМ В УКРАЇНСЬКІЙ ТА НІМЕЦЬКІЙ МОВАХ	66
---	----

Юшкевич Лідія ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ З ЕЛЕМЕНТАМИ ЗООСЕМІЗМІВ В УКРАЇНСЬКІЙ ТА АНГЛІЙСЬКІЙ МОВАХ	68
--	----

РОЗДІЛ ІV МОРФОЛОГІЯ. СИНТАКСИС

Барановська Ірина СТАТУС ТА ФУНКЦІЇ ОДНОСКЛАДНОГО РЕЧЕННЯ (НА МАТЕРІАЛІ ТВОРІВ О.КОБИЛЯНСЬКОЇ)	72
---	----

Дисюк Олександра СИСТЕМА ДРУГОРЯДНИХ ЧЛЕНІВ РЕЧЕННЯ (НА МАТЕРІАЛІ ТВОРІВ ДАРИ КОРНІЙ).....	75
--	----

Корнійчук Наталія СТРУКТУРА ТА КАТЕГОРІЙНА СЕМАНТИКА ДРУГОРЯДНИХ ЧЛЕНІВ РЕЧЕННЯ (НА МАТЕРІАЛІ РОМАНУ ВАСИЛЯ ШКЛЯРА «ЗАЛИШЕНЕЦЬ. ЧОРНИЙ ВОРОН»).....	77
--	----

Кунцевич Наталія СПЕЦИФІКА ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДМЕТА У ТВОРАХ ГРУПИ «БУ-БА-БУ».....	81
--	----

Марчук Наталія ВАЛЕНТНА ХАРАКТЕРИСТИКА ДІЄСЛІВ (НА МАТЕРІАЛІ ТВОРІВ УЛАСА САМЧУКА)	84
--	----

Михайлова Анастасія КОМПОНЕНТНИЙ АНАЛІЗ БУДОВИ ПРОСТОГО РЕЧЕННЯ (НА МАТЕРІАЛІ ТВОРІВ МАКСА КІДРУКА)	87
--	----

Нестерук Юлія ЗАСОБИ ВИРАЖЕННЯ ІМПЕРАТИВНОСТІ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ (НА МАТЕРІАЛІ ТВОРІВ В. ВИННИЧЕНКА)	90
--	----

Нижник Олеся КАУЗАЛЬНІ ВІДНОШЕННЯ У СКЛАДНОМУ РЕЧЕННІ (НА МАТЕРІАЛІ РОМАНУ П. ЗАГРЕБЕЛЬНОГО «ДИВО»)	92
--	----

Подерня Ірина СТРУКТУРА ТА СЕМАНТИКА ПРОСТИХ УСКЛАДНЕНИХ РЕЧЕНЬ З ОДНОРІДНИМИ ЧЛЕНАМИ	95
---	----

Поліщук Наталія ВІДОКРЕМЛЕНІ ОБСТАВИНИ У СТРУКТУРІ ПРОСТОГО НЕЕЛЕМЕНТАРНОГО РЕЧЕННЯ (НА МАТЕРІАЛІ ТВОРІВ ВАЛЕР'ЯНА ПІДМОГИЛЬНОГО).....	97
---	----

Светлична Ольга МОРФОЛОГО-СИНТАКСИЧНІ ГРАМЕМИ ТЕМПОРАЛЬНОСТІ В УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ.....	99
--	----

Смаглик Іванна ПОРЯДОК РОЗМІЩЕННЯ ЧАСТИН І КОМПОНЕНТІВ У КОНСТРУКЦІЯХ ІЗ ОДНОРІДНОЮ СУПІДРЯДНІСТЮ (НА МАТЕРІАЛІ ТВОРІВ ШІСТДЕСЯТНИКІВ)	103
Товтин Галина ПРОБЛЕМИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОСТОГО УСКЛАДНЕНОГО РЕЧЕННЯ В УКРАЇНСЬКОМУ МОВОЗНАВСТВІ	105
Якимович Ірина ФУНКЦІЙНО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПІДМЕТА (НА МАТЕРІАЛІ РОМАНУ ВОЛОДИМИРА МАЛИКА «КНЯЗЬ ІГОР»)	107

РОЗДІЛ V ДІАЛЕКТОЛОГІЯ. ОНОМАСТИКА

Кирильчук Юлія НАЗВИ ВЕЛИКОДНЬОЇ ВИПІЧКИ У ГОВІРКАХ СІЛ ВЕЛИКА КЛЕЦЬКА, ГОЛИЧІВКА, ГВІЗДІВ КОРЕЦЬКОГО РАЙОНУ РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСТІ	112
Петраковська Настасія НАЗВИ ОСІБ-УЧАСНИКІВ ВЕСІЛЛЯ У СЕЛІ ДЕРМАНЬ ЗДОЛБУНІВСЬКОГО РАЙОНУ РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСТІ	115

РОЗДІЛ VI ЛІНГВІСТИКА ТЕКСТУ

Діжурко Катерина СТАНОВЛЕННЯ ІНТЕРТЕКСТУАЛЬНОСТІ ЯК ОБ'ЄКТА ЛІНГВІСТИЧНИХ СТУДІЙ	118
--	-----

РОЗДІЛ VII ХРОНІКА

Merzová Radana INOVACE ZÁKLADNÍCH STUDIJNÍCH PŘEDMĚTŮ UKRAJINSKÉ FILOLOGIE: NA CESTĚ KE SPOJENÉ EVROPĚ	121
--	-----

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ	123
------------------------------------	-----

TABLE OF CONTENTS

Vokalchuk Galina «... WHAT I SAID SOFTLY, SADLY, GOD-FEARING, WILL REMEMBER ...» (ABOUT SHEVCHENKOZNAVCHYY LINGUA PROJECT FROM RIVNE AND ZHYTOMYR)	3
--	---

SECTION I LEXICOLOGY. TERMINOLOGY

Alla Arkhangelska ABOUT FRACTION PIGS AND DISGUSTING IN LINGUAKULTURAL CONTEXT	6
Zoryana Kapriyan FUNCTIONS OF SLANG IN THE MAX KIDRUK'S NOVEL "MADMAN IN MEXICO»	10
Irina Lyashevych MAIN COMMUNICATIVE AND STYLISTIC MEANS OF EXPRESSION OF COURTESY (BASED ON EPISTOLARY)	12
Helen Petrovych STRUCTURAL – TYPOLOGICAL AND WORD FORMING - MOTIVATIONAL UKRAINIAN SPECIFIC OF BIOLOGICAL TERMINOLOGY	15
Joanna Hanas FUNCTIONING SEMANTICALLY SYNONYMS IN The CREATIVE WORKS OF VASYL SYMONENKO	18

SECTION II INDIVIDUAL AUTHOR NEOLOGY

Eugene Vokalchuk, Anastasia Brix INDIVIDUAL AUTHOR FEATURES AND VERBAL NOMINATIONS IN UKRAINIAN POETRY IN THE TWENTIETH CENTURY	21
Oksana Hayduk TEXT GENERATING FUNCTION IN LEXICAL NEW NEOPLASMS (BASED ON POETRY V. Polishchuk)	24
Joanna Zhuck NEOPLASMS OF CHERNOBYL'S THEME: LEXICAL-semantic group «PAIN»	27
Vitaly Maksimchuk CREATION OF WORDS OF POETS RIVNE REGION IN THE NOMINATIONS INDIVIDUAL AUTHOR UKRAINIAN POETRY OF THE TWENTIETH CENTURY: FREQUENCY ANALYSIS	30
Galina Maxymchuk INDIVIDUAL AUTHOR PREDICATE IN THE IGOR PAVLYUK'S LEXICON	35
Lesa Markevitch GENERAL DESCRIPTION OF INDIVIDUAL AUTHOR NOMINATIONS IN THE DMYTRO BILOUSE'S POETRY	38
Irina Metelyuk AUTHOR'S EMOTYVY WITH THE SEMANTICS POSITIVE RESPONSE IN UKRAINIAN POETRY XX CENTURY	41
Oksana Redko THE LINGUISTIC NATURE OF INDIVIDUAL AUTHOR ADJECTIVES IN UKRAINIAN POETRY XX-XXI CENTURY	45
Olga Semeniuk (Kyrylyuk) FOLKLORE ORIGIN FOLDED ITEMS UKRAINIAN POETRY IN THE TWENTIETH CENTURY	50
Elizabeth Trofymyuk INDIVIDUAL AUTHOR NEOPLASM IN THE OLHA SLONOV'SKA'S POETRY	54

Maria Usach PRODUCTIVE WAYS OF CREATION IN INDIVIDUAL AUTHOR NOMINATIONS IN UKRAINIAN EROTIC POETRY	56
Anna Khomenko AUTHOR'S NOMINATIONS OF SPACE OBJECTS IN THE POETRY OF THE TWENTIETH CENTURY	58

SECTION III PHRASEOLOGY

Joanna Dyachuk PHRAZEOLOGICAL FUNCTIONS ON PAGES OF MODERN UKRAINIAN NEWSPAPERS	61
Helen Prevarska FEATURES OF PHRASEOLOGICAL UNITS WITH LOCATIVE COMPONENTS IN UKRAINIAN AND ENGLISH LANGUAGES	63
Irina Staffychuk WAYS OF EXPRESSING AMBIGUITY PHRASEOLOGISMS OF COLORED COMPONENTS IN UKRAINIAN AND GERMAN LANGUAGES	66
Lydia Legka FEATURES OF PHRASEOLOGICAL FUNCTONS WITH ELEMENTS ZOOSEMIZMIV IN UKRAINIAN AND ENGLISH LANGUAGES	68

SECTION IV MORPHOLOGY. SYNOPSIS

Irina Baranovska STATUS AND FUNCTIONS member sentences (BASED ON O.Kobylianska'S MATERIAL)	72
Alexandra Dysyuk a secondary SYSTEM of the sentence (BASED ON DARY KornY'S MATERIAL).....	75
Natalia Korniiichuk STRUCTURE AND SEMANTICS categorical minor parts of the sentence (based on the Vasyly Shkliar'S NOVEL "ZALYSHENETS. Black CROW")	77
Natalia Kuntsevych Specifics of the subject in the works group "Bu-Ba-Bu"	81
Natalia Marchuk verbs VALENCE DESCRIPTION (BASED ON Ulas Samchuk'S MATERIAL)	84
Anastasia Mikhailova COMPONENT ANALYSIS OF STRUCTURE IN simple sentences (BASED ON MAX KIDRUK'S MATERIAL)	87
Julia Nesteruk MEANS OF IMPERATIVE EXPRESSION IN MODERN UKRAINIAN language (BASED ON Vynnychenko'S WORKS).....	90
Olesya Nyzhnyk Causally relatIONS in complex sentences (based on the P. Zahrebelny'S NOVEL "miracle")	92
Irina Podernya Structure and semantics IN SIMPLE SENTENCE WITH COMPLICATED homogeneous members	95
Natalia Polishchuk Separated CIRCUMSTANCES IN THE NEELEMENTARNOHO simple sentence (BASED ON Valerian Pidmohylny'S MATERIAL)	97
Olga Svetlichna Morphological and syntactic temporality Grammeme IN UKRAINIAN LANGUAGE.....	99

Joanna Smaglyuk

THE Order in which the parts and components in construction with homogeneous subordination
(BASED ON Sixties MATERIAL)..... 103

Galina Tovtyn

COMPLICATED RESEARCH PROBLEM IN UKRAINIAN Linguistics SENTENCE..... 105

Irina Yakymovych

THE FUNCTIONS OF subject-semantic features (based on the VLADIMIR Malik'S NOVEL "Prince Igor")..... 107

**SECTION V
DIALECTOLOGY. ONOMASTICS**

Julia Kyrylchuk

TITLES OF EASTER BAKINGS IN DIALECT VILLAGES GREAT KLETSK, HOLYCHIVKA,
HVIZDIV KORETSKY DISTRICT OF RIVNE REGION..... 112

Anastasia Petrakovska

NAMES PARTICIPANTS OF THE WEDDING IN THE VILLAGE DERMAN ZDOLBUNIVSKA
DISTRICT OF RIVNE REGION 115

**SECTION VI
TEXT LINGUISTICS**

Catherine Dizhurko

INTERTEXTUALITY FORMATION AS OBJECT OF LINGUISTIC STUDIES..... 118

**SECTION VII
XPOHIKA**

Merzova Radana

INNOVATION OF EDUCATIONAL SUBJECTS OF THE MAIN COURSE OF
«UKRAINIAN PHILOLOGY» SPECIALTY: ON THE WAY TO UNITED EUROPE 121

Наукове видання

ЛІНГВІСТИЧНІ СТУДІЇ МОЛОДИХ ДОСЛІДНИКІВ

Збірник наукових праць
учасників V Міжнародних наукових читань
«Лінгвістичні студії молодих дослідників»,
присвячених пам'яті професора К. Ф. Шульжука
(Рівне, 21 травня 2015 р.)

Випуск 6

Головний редактор *Вокальчук Г. М.*
Заступники головного редактора *Гаврилюк Н. В., Щербачук Н. П.*
Комп'ютерна верстка *Парфенюк В.І., Третяк О.Ю.*
Художнє оформлення обкладинки *Олексійчук К. О.*

Collection of scientific articles «Linguistic studies of young researchers». – Vol. 6. – Rovno :
RSHU, 2015. – 130 p.

The collection includes articles of masters and students and undergraduates, graduate students, candidates and doctors of philology – participants of the V International scientific readings «Linguistic studies of young researchers», dedicated to the memory of Professor K.F. Shulzhuk (Rivne State Humanitarian University, May 21, 2015). The writings discussed urgent issues of modern Ukrainian language, Ukrainian language history, linguistic and idiosyncratic, neology, language culture.

For teachers, graduate students, students-philologists.

Л 59 **Лінгвістичні студії молодих дослідників:** Збірник наукових праць учасників V Міжнародних наукових читань «Лінгвістичні студії молодих дослідників», присвячених пам'яті професора К. Ф. Шульжука (Рівне, 21 травня 2015 р.). – Рівне : РДГУ. – Вип. 6. – 2015. – 130 с.

ISBN 978-966-2254-33-4

До збірника увійшли статті студентів і магістрантів, аспірантів, кандидатів і докторів філологічних наук – учасників V Міжнародних наукових читань «Лінгвістичні студії молодих дослідників», присвячених пам'яті професора К. Ф. Шульжука (Рівне, Рівненський державний гуманітарний університет; 21 травня 2015 р.). У працях розглянуто актуальні питання сучасної української мови, історії української мови, лінгво-й ідіостилістики, неології, культури мови.

Для викладачів, аспірантів, студентів-філологів.

Адреса редколегії: кафедра української мови імені професора К. Ф. Шульжука
Рівненського державного гуманітарного університету, вул. Остафова, 31, м. Рівне, 33000.

Віддруковано засобами різнографічного друку
Рівненського державного гуманітарного університету
33028, м. Рівне, вул. С. Бандери, 12